

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3055/2020. (III. 2.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 10.Pf.20.050/2019/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A gazdasági társaság indítványozó jogi képviselője (dr. Megyesi Tibor ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Budapest Környéki Törvényszék 10.Pf.20.050/2019/8. számú ítélete ellen, annak alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérve. Az indítványozó szerint a támadott ítélet sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését és a 15. cikk (4) bekezdését.
- [2] Az indítványozó által támadott ítéletével a Budapest Környéki Törvényszék (a továbbiakban: másodfokú bíróság) az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy az indítványozó kereseti kérelmét elutasította.
- [3] A támadott ítélet alapjául szolgáló ügy előzménye, hogy a peres felek között 2012. januárjában elosztóhálózat-használati szerződés jött létre az alperes felhasználási helyének gázellátására vonatkozóan. Az alperes felhasználási helyén a fogyasztásmérő ellenőrzése során az erről készült munkautalvány szerint az alperes elismerte, hogy szóban és külön lapon írásban tájékoztatást kapott a felperestől a csatlakozóvezeték és tartozékainak, valamint a felhasználói vezetékek biztonságos használatáról, kezeléséről, illetve a gázmérőt illetően állagmegóvási, védelmi és egyéb kötelezettségeiről. Az alperes elismerte továbbá, hogy az indítványozó munkatársai által a felhasználási helyen felszerelt típusú és gyártási számú gázmérőt, a hitelesítési plombák tekintetében is szemrevételezéssel megvizsgálta, sértetlen állapotban vette át. Az indítványozó munkatársa és segítője 2015 áprilisában felhasználói rendszerellenőrzés keretében a fogyasztásmérő számlálószervezetét lezáró hatósági jogi zár eltérését tapasztalták, ezért a mérőt leszerelték. Az indítványozó keresetében 540 000 Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.
- [4] Az elsőfokú bíróság ítéletében az indítványozó keresetének helyt adott. Az alperes az ítélettel szemben benyújtott fellebbezésében arra hivatkozott, hogy ő abban az állapotban kapta a perbeli mérőórát, amelyen állapotban azt tőle leszerelték. Az alperes szerint a perbeli szakértői véleményben foglaltak is alátámasztják azt a tényt, hogy a szakértői vizsgálat alapján nem lehet megállapítani, hogy a plombahamisítás mikor történt: az alperes birtoklása alatt, vagy még az előtt, hogy az alperesnél felszerelésre került a mérőóra. Az alperes szerint a felhasználási szerződés megszegését a földgázelosztó indítványozó köteles bizonyítani, ennek alapján plomba sérülésére az indítványozó csak akkor hivatkozhat, ha azokat a felhasználó dokumentáltan, azonosítható módon vette át a földgázelosztótól. Az alperes szerint az indítványozó nem tudta bizonyítani, hogy a felhasználó alperesnél milyen állapotban, milyen plombával lett a perbeli mérőóra felszerelve, annak ellenére sem, hogy jogszabály írta elő a részére a plombák dokumentált átadását.
- [5] A másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy az indítványozó keresetét elutasította. A másodfokú bíróság ítélete indokolásában arra hivatkozott, hogy az irányadó jogszabályok alapján az indítványozónak kellett bizonyítania, hogy a fogyasztásmérőt milyen állapotban adta át a fogyasztónak, illetve a jogszabályi előírásoknak megfelelő tájékoztatást megadta a számára, azonosítójára és sérülésmentes külsejére vonatkozóan. A másodfokú bíróság szerint az indítványozó által felvett munkautalvány nem tartalmaz arra vonatkozó adatot, hogy a felperes írásban tájékoztatta volna a fogyasztót a jogszabályban előírtaknak megfelelően. A felszerelést végző tanú vallomása szerint a konkrét esetre nem emlékezett, azonban állította, hogy a felszerelés időpontjában fényképfelvételt készítettek a mérőről, azonban azt az indítványozó nem csatolta a per során. A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint továbbá a munkautalvány nem a mérő felszerelésekor készült. A másodfokú bíróság szerint a bizonyítási eljárás eredményeként csak azt a következtetést

lehetett levonni, hogy az indítványozó ismeretlen állapotban adta át a mérőórát, így az ellenőrzéskor feltártak jogkövetkezményei nem róhatók az alperes fogyasztóra.

- [6] 2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Abtv. 27. §-a alapján azt sérelmezte, hogy a támadott ítélet sérti a jogállamiságot, mert a tényállás idején hatályban lévő 19/2009. (I. 30.) Korm. rendelet 1. számú melléklete (a továbbiakban: Gesz.) 47. § (2) bekezdése alkalmazására alapította, amely jogszabály objektíve végrehajthatatlan, alkalmazhatatlan, annak tárgyi hatálya nem terjed ki az indítványozó perbe vitt igényére. Az indítványozó szerint továbbá az ítélet sérti a jogszabályi hierarchiára vonatkozó alaptörvényi rendelkezést, mert törvénnyel ellentétesen alkalmazott kormányrendeletet, amely tekintetben az Alaptörvény 28. cikkére hivatkozott. Ennek kapcsán az indítványozó azt is állította, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 205. § (3) bekezdésében, és a 277. § (4)–(5) bekezdésében foglalt általános szabály alkalmazását a mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény (a továbbiakban: Mérésügyi tv.) 13. § (3) bekezdésében foglalt speciális szabály alkalmazása megelőzi.
- [7] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértése körében arra hivatkozott, hogy a támadott ítélet megsértette a polgári eljárási törvényben rögzített garanciális jogait, amikor olyan tény bizonyítását várta el az indítványozótól, amely tény bizonyítottságát törvény vélemezte, amely eljárás egyidejűleg az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését is sérti.
- [8] Az indítványozó kifogásolta, hogy a támadott ítélet mellőzi az általa hivatkozott Mérésügyi tv. rendelkezéseivel kapcsolatos érvelését, amely szerint az ellenkező bizonyításáig 2019. december 31-ig úgy kell tekinteni, hogy a mérő hiteles; e tekintetben előadta, hogy a plombák megsértése miatt a mérő hitelességét elveszíti, így a mérő adatai mérésre alkalmatlanok, azok elszámolásra nem használhatók fel. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság a Gesz. 47. § (2) bekezdésének teljesülését kívánta meg, amely a Mérésügyi tv. 13. § (3) bekezdésében rögzített törvényi vélelmet szűkíti, így azzal ellentétes.
- [9] Az indítványozó hangsúlyozta továbbá, hogy a perben nem a plomba sérült állapotára hivatkozott, hanem arra, hogy az eredeti plombát eltávolították és hamisra cserélték. Az indítványozó szerint a leszerelt, meghamisított plombák is sérülésmentesek voltak, így valójában teljesültek az indítványozó számára előírt bizonyítási teherben foglaltak, következésképpen a másodfokú bíróság iratellenes döntése sérti az Alaptörvény 28. cikkét, a XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [10] Az indítványozó álláspontja szerint a Gesz. 47. § (2) bekezdésének mind az időbeli, mind a tárgyi hatálya hiányzott, miközben a másodfokú bíróság az indítványozó bizonyítási terhét, illetve kötelezettségét ezen rendelkezés alapján határozta meg.
- [11] Az indítványozó a támadott ítélet alaptörvény-ellenességét kifejezetten abban jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság a jogállamiság elvének figyelmen kívül hagyásával nem az indítványozó keresete szerinti ítéletet hozott, ezáltal az indítványozó nem tudta érvényesíteni perbe vitt igényét. E körben a Kúria más ügyben hozott eseti döntésére is hivatkozott. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látta, hogy álláspontja szerint a másodfokú bíróság *contra legem* döntést hozott, illetve a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 3. § (5) bekezdésével ellentétesen a Mérésügyi tv. 13. § (3) bekezdése szerinti törvényi vélelmet figyelmen kívül hagyva határozta meg az indítványozóra háruló bizonyítási kötelezettséget. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság tehát a hivatkozott törvényi vélelemben biztosított jogától megfosztotta, és ez eredményezte a bíróság tisztességtelen eljárását.
- [12] Az indítványozó kiemelte, hogy az általa hivatkozott vélelem törvényi szinten szabályozott, míg a Gesz. 47. § (2) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettség, amely a törvényi vélelmet szűkíti, rendeleti szinten, így az nem alkalmazható a törvényi szabályozással szemben az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdése alapján. Ezen túlmenően az indítványozó szerint a Gesz. 47. § (2) bekezdése a Ptk. 283. § (2) bekezdésével is ellentétes. Az indítványozó szerint amennyiben a másodfokú bíróság nem vette volna figyelembe a Gesz. 47. § (2) bekezdését, akkor a keresetét megalapozottnak minősítette volna.
- [13] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [14] Az Abtv. 27. § a) és b) pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés

az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [15] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány határidőben került benyújtásra. Az indítványozó érintettnek tekinthető, és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeit kimerítette.
- [16] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezést. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként a B) cikk (1) bekezdését, a 15. cikk (4) bekezdését, a 28. cikket, a XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [17] Az Alkotmánybíróság előjáróban arra mutat rá, hogy az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére az indítványozó által hivatkozott tartalommal nem alapítható alkotmányjogi panasz, mert az nem tekinthető Alaptörvényben biztosított jognak. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a B) cikk (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt csak két kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotásra és a felkészülési idő hiányára alapított indítványok esetében – vizsgálja érdemben {3033/2013. (II. 12.) AB határozat, Indokolás [7]}. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a B) cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem ezen esetekre alapította, ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem felel meg az Abtv. 27. §-a szerinti befogadhatósági feltételeknek.
- [18] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [19] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.
- [20] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerint a kérelem akkor tekinthető határozottnak, ha alkotmányjogi panasz esetén egyértelműen megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét, illetve az e) pont szerint egyértelműen indokolni kell, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint az f) pont szerint kifejezett kérelmet kell előterjeszteni a jogszabály, jogszabályi rendelkezés vagy a bírói döntés megsemmisítésére, illetve az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára.
- [21] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésével kapcsolatos indítványozói hivatkozás vonatkozásában előjáróban kiemeli, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszát csak az Abtv. 27. §-ára alapította, e körben csak a másodfokú ítélet megsemmisítését kérte, az Abtv. 26. §-a alapján nem kérte a támadott ítéletben alkalmazott jogszabályok alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésének megsértésére alapított része egyrészt alkotmányossági kérelem hiányában nem vonható az Abtv. 26. §-a szerinti értékelési körbe, másrészt egyáltalán nem tartalmaz önálló alapjogi érvelést, az indítványozó a 15. cikk (4) bekezdésének megsértésére vonatkozóan előadottakat tartalmilag az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértésére vonatkozó – azon belül is a másodfokú bíróság *contra legem* ítéletét kifogásoló – érvelése részeként hivatkozta. Mindezek alapján az indítványozó alkotmányjogi panaszának az Alaptörvény 15. cikk (4) bekezdésének megsértésére alapított része az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján nem értékelhető Abtv. 26. §-a szerinti alkotmányjogi panaszaként, illetve az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) és f) pontjainak nem felel meg, ezért a határozott kérelem feltételének nem tesz eleget.
- [22] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése nem a bírósági eljárásra, hanem a közigazgatási hatósági eljárásra vonatkozik. Mivel azonban az indítvány a bíróságok eljárásával és döntéseivel kapcsolatban tartalmaz indokokat a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmére vonatkozóan, ezért az Alkotmánybíróság ezt az indítványi elemet tartalma szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét állító indítványi elemként bírálta el. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti indokolást.
- [23] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [24] Az Alkotmánybíróság előjáróban kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [30]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.

- [25] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látta, hogy a másodfokú bíróság nem az indítványozó keresete szerinti ítéletet hozott, így az indítványozó nem tudta érvényesíteni perbe vitt igényét, továbbá olyan tény bizonyítását várta el az indítványozótól, amely tény bizonyítottságát törvény vélelmezte, amely törvényi vélelmet a másodfokú bíróság *contra legem* jogalkalmazással figyelmen kívül hagyott.
- [26] Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a támadott ítélet az indítványozó által hivatkozott törvényi vélelmet nem hagyta figyelmen kívül, a perben megállapított tényállás és felvett bizonyítás adatai alapján jutott arra a következtetésre, hogy „[a] peradatok alapján tehát nem állapítható meg, hogy a konkrét esetben az alperes írásban vagy szóban tájékoztatást kapott a felperestől a fogyasztásmérő felszerelésekor az azon elhelyezett plombákról”, illetve a „munkautalvány adataiból egyértelműen rögzíthető, hogy az nem a mérő felszerelésekor készült”, valamint a plombákról a felszerelés időpontjában készült fényképfelvételt „a felperes a perben nem csatolt”.
- [27] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértését állító indítványi résszel összefüggésben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó bizonyítékértékelési, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}.
- [28] Az Alkotmánybíróság szerint a másodfokú bíróság ítéletében az indítványozóval ellentétes jogi álláspontra helyezkedett, a döntését alátámasztó érveiről számot adott. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata.” {30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89]}
- [29] Az indítványozó a támadott ítélet alaptörvény-ellenességét egyebekben nem indokolta, az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.
- [30] 5. Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 27. §-a, az Abtv. 52. §-a, illetve a 29. §-ában írt befogadási feltételek teljesülése hiányában – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2020. február 18.

Dr. Juhász Imre s. k.,
helyettes tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1318/2019.

